

Barcelona - Perpinyà, 1 de juliol del 2008

Attn: Ms. Lidia Klupsz
President of ICOMOS

Distingida Sra. Klupsz:

La seva opinió al si de ICOMOS (International Scientific Committee on Fortifications and Military Heritage), respecte a la proposta del govern francès d'incloure a la llista del patrimoni mundial de la humanitat les fortificacions de Vauban, i més particularment les de Mont-Louis i Vilafranca, a Catalunya del Nord (Estat francès, Département des Pyrénées Orientales), serà decisiva.

Com a membre del Col·lectiu "No a Vauban a la Unesco" format el gener de 2007 i com a Consellera de Catalunya Acció, em permeto donar-los a conèixer l'oposició al projecte d'una part de la població. La constitució d'un voluminós dossier (articles, entrevistes, butlletins, adhesius), una manifestació de 800 persones dins els carrers de la vila de Perpinyà, capital comarcal, (novembre 2007) i l'edició de centenars de cartes de rebuig del projecte enviades des de diversos països europeus al Sr. Koïchiro Matsuur, Director General de la Unesco, ho testimonien. El setmanari del país, *La Semaine*, va titular la portada del número 716 (28.02/05.03.2008): "Classificació a la Unesco, la polèmica Vauban" i tota una plana del dossier: "Un genocidi lingüístic i cultural".

El col·lectiu "No a Vauban a la Unesco" i Catalunya Acció denuncien els dos objectius següents del govern francès emmascarats sota una aparent promoció del patrimoni arquitectural: en primer lloc l'obtenció del suport de la Unesco per a fer acreditar en clau internacional la tesi de l'aspecte positiu de la colonització, tot promovent com a "geni" i, més greu encara, com a "humanista" un militar responsable de l'aparell repressiu. En segon lloc, i en clau estatal francesa, enfortir el nacionalisme francès mitjançant la creació d'un nou mite tot justificant les falsificacions històriques imposades als territoris catalans conquerits al segle XVII.

La mitificació de Vauban dins l'estat francès

Segons els promotors de la candidatura "els sitis emblemàtics de Vauban corresponen a les exigències de la Unesco" puix "que representen una obra mestra del geni creador humà. Els sitis aclareixen un dels períodes significatius de la història humana. Les seves obres tenen un valor universal".

Tanmateix ens sembla inconcebible i inacceptable que Vauban hagi estat presentat durant més d'un any en tots els mitjans de comunicació francesos com a "humanista". Fou enginyer militar, lloctinent general de les armades del rei absolutista Lluís XIV i comissari general de les fortificacions, responsable del sistema defensiu i, doncs, repressor. Estigué durant 53 anys al servei d'un dèspota, les armades del qual saquejaren nombrosos països europeus per tal de conquerir-los. Edificà 151 places –fortes i participà personalment en 50 setges, no precisament en benefici dels territoris assetjats i de les poblacions vençudes, víctimes de ferotges repressions. El

seu pretès "valor universal" rauria, doncs, en la glorificació de l'armada i l'apologia de l'imperialisme, que no ens sembla que s'adiguin als objectius de la Unesco.

La conquesta de Catalunya

Pel tractat dels Pirineus (1659) Lluís XIV annexionà els comtats del nord de Catalunya, cobejats i despietadament assetjats per la monarquia francesa durant els segles XIII i XV. Hagué de reprimir a partir del 1661 la revolta nacional catalana - atestada per les obres de l'eminent historiadora universitària, professora A. Marcet-Juncosa especialista d'aquell període - revolta que culminà precisament a Vilafranca, el 1674. La creació i imposició d'una frontera artificial, la instauració d'una repressió política i econòmica draconianes al nord, permeteren a les tropes francoespanyoles de conquerir la resta de Catalunya alguns anys més tard (caiguda d'Almansa i Barcelona 1707/1714), d'eradicar les constitucions catalanes i, a Lluís XIV, d'instal·lar el seu nét Felip V al tron d'Espanya. Tres segles més tard és la mateixa dinastia dels Borbó que continua entronitzada a l'estat espanyol.

Així començà, tant al nord com al sud dels Pirineus, una política genocida basada en la repressió d'una llengua i cultura mil·lenàries i en el desmantellament de les institucions d'un dels més antics estats d'Europa.

Avui en dia, els territoris conquerits llavors per Lluís XIV, que anomenem Catalunya del Nord, han esdevingut una de les regions més pobres de l'estat francès. L'ús del català, no reconegut com a llengua per la constitució francesa, corre el risc d'extingir-se.

La població, privada de memòria històrica pateix un procés d'aculturació d'ençà de 349 anys, reforçat actualment per la mitificació dels conqueridors i la glorificació de la militarització.

Falsificacions i manipulacions històriques

La campanya mediàtica orquestrada per les més altes instàncies polítiques a la Catalunya del nord: el Consell regional i el Consell general, ha estat d'una amplitud sense precedents i àmpliament subvencionada, amb creació de llocs de treball específics per a una màxima divulgació de la propaganda oficial, generant un veritable bombardeig mediàtic: cartells i publicacions sumptuosos, emissions de ràdio i televisió, promoció dels escrits d'historiadors còmplices... recompenses escolars i premis, subvencions, organitzacions d'espectacles i fins la distribució d'estovalles dins els restaurants... Tot això palesa la intenció de mitificació del "geni" Vauban i la vergonyosa falsificació de la nostra història. Dins cap dels costosos panegírics distribuïts gratuïtament per glorificar "el geni humanista" per les oficines de turisme, no s'al·ludeix a les múltiples destruccions de castells, convents, pobles sencers, saquejos i tortures..., corollaris de qualsevol conquesta militar. L'adoctrinament consisteix a fer creure a la població que era "francesa" i que les fortificacions de Vauban la protegien de les incursions de l'invasor "espanyol". Només mirant-se un mapa hom s'adona tot seguit que les fortificacions de Vilafranca i de Mont-Louis, allunyades de la nova frontera estatal, no podien garantir-ne la seguretat; eren bases militars col·locades en passos estratègics per a impedir als catalans d'unir-se i fer front als invasors.

La campanya ha refermat la colonització mitjançant l'ocultació de la resistència a l'ocupació francesa.

El cas concret de les dues fortificacions a la Catalunya del Nord

Vilafranca: les fortificacions no foren erigides sinó reforçades per Vauban.

L'enginyer militar responsable J. de Borelly arrasà un magnífic convent franciscà (XII / XIV segles) - amb 44 columnes de marbre - per fer lloc a un glacís per a l'exercici de les tropes de la guarnició

francesa. Tal com ho subratlla la professora titular G. Mallet dins un llarg article titulat "Assaig de reconstitució d'un claustre víctima del tractat dels Pirineus" aquell convent "fou destruït ben entès perquè obstaculitzava els treballs de fortificació projectats per Vauban, però la raó essencial era desplaçar els monjos per vigilar-los millor.... ja que eren sospitosos d'hostilitat envers la Corona de França". ("Le Roussillon de la Marca Hispanica aux Pyrénées Orientales", 1996).

Cap dels documents oficials distribuïts no menciona aquella destrucció.

Mont-Louis: per a construir les fortificacions (1681) - batejades en nom del rei conqueridor Louis XIV "el rei sol"- el poble i el castell d'Ovança foren arrasats. La finalitat de les fortificacions era controlar les vies de comunicació entre les comarques d'alta i mitjana muntanya, respectivament anomenades Cerdanya i Conflent, i impedir la junció de les tropes d'alliberament. La població catalana refusà de participar a l'edificació de la fortificació. Els documents divulgats no esmenten aquella destrucció.

Des de llavors la presència de l'armada francesa hi és constant. La ciutadella ha conservat fins avui la seva vocació militar, a més d'ençà del 1964 és la seu del famós "Centre nacional d'entrenament dels commandos" (CNEC) on cada any 3000 militars són formats en condicions de combat extrem.

El col·lectiu "No a Vauban a la Unesco" i Catalunya Acció estan indignats per la inscripció de Mont-Louis a la llista dels 14 sitis proposats pel govern francès. De fet, l'armada francesa es va oposar a la classificació de dues altres ciutadelles de Vauban, la ciutadella de Bayonne, a causa de la presència d'una unitat de comandament d'operacions especials, i a la de Lille - tanmateix qualificada de "reina de les ciutadelles" pel mateix Vauban - perquè s'hi hostatja "un centre de comandament de l'OTAN considerat com a incompatible amb els constrenyiments de la Unesco" pel ministeri francès de la defensa.

L'armada "desitjosa de protegir les seves instal·lacions militars sense constrenyiments" s'oposà d'entrada a la inscripció de Mont-Louis, tanmateix cedí davant les pressions del batlle, antic militar, que intervingué a prop del ministre francès de la defensa Hervé Morin. Aquest fou invitat amb gran pompa a Mont-Louis, en presència dels jugadors de la Usap, l'equip més emblemàtic del país, disfressat de militars. El ministre qualificà la guarnició de "lloc mític de l'Armada francesa" segons *l'Indépendant* (21.07.08), premsa local diària llegida majoritàriament. El batlle de Mont-Louis "hagué de fer mostra de la seva gran perspiciàcia per convèncer el ministeri de la defensa que l'adhesió al patrimoni mundial no tindria cap conseqüència sobre l'organització del centre nacional d'entrenament Comando".

A més protagonitzà durant l'estiu del 2007 festivitats per a guanyar-se l'adhesió popular. Súmmum de la colonització: aconseguir fer ballar i riure el poble sobre la sang vessada.

A tall de conclusió:

La inscripció de l'obra de Vauban al patrimoni mundial de la humanitat permet a les autoritats governatives regionals i departamentals franceses de glorificar la política imperialista de Louis XIV, de pretendre que Vauban, artífex de la repressió militar, que perfeccionà la baioneta i fou responsable durant mig segle de múltiples setges i saquejos a Europa, era un "geni" i un "humanista".

Ímplicitament aquesta candidatura justifica 350 anys després de la conquesta, la presència de l'armada francesa al Castell Reial a Perpinyà, el vestigi més representatiu de la nostra sobirania. En un marc ideològic més ampli promou la propaganda militarista de defensa "com a un dels principis essencials de la ciutadania" (fascicle distribuït gratuïtament als alumnes dins els instituts).

També és un mitjà per assimilar les guerres de conquesta a missions humanitàries, de sacralitzar les fronteres estatals i en el nostre cas, més precisament, de perpetuar l'ocultació de la història

pròpia de Catalunya, amagada també als milers de turistes que seran vergonyosament manipulats en lloc de ser degudament informats. Sense memòria no hi ha identitat.

Com a col·lectiu "No a Vauban a la Unesco" i Catalunya Acció exigim, doncs, el respecte del dret legítim a la memòria històrica de la nació catalana, escarnit en nom de la Unesco en el marc de les campanyes político-mediàtiques de "l'any Vauban" a l'estat francès.

Desitgem la creació d'una Comissió de la Veritat semblant a la de València (febrer del 2007) a propòsit de la qual Federico Mayor Zaragoza, president de la Fundació per a una Cultura de Pau i director general de la Unesco del 1987 al 1999 declarà: "la veritat, i només la veritat, fa lliures els ciutadans que són ciutadans plens, no espectadors del que passa. La ignorància els fa captius i súbdits. Ara és temps de ciutadans i no de súbdits". (Suplement de la revista *El Temps* amb el número 1184).

Convençuts "que la democràcia mai es podrà construir sobre el silenci còmplice amb els botxins" com ho afirmà en la mateixa circumstància el catedràtic d'història de la Ciència a la universitat de València J. L. Barona, quedem a la seva disposició per a qualsevol informació complementària sobre les nostres fonts.

Els agraïm per endavant una votació conforme als ideals promoguts per la Unesco i respectuosa dels drets legítims dels catalans, encara avui negats per la constitució francesa.

Daniela Grau
Consellera de Catalunya Acció
(Catalunya del Nord)
Membre del "Col·lectiu no a Vauban"